

Bijlage 1.

Concept plan van aanpak motie "watervriendelijke tuinen –inzet klimaatadaptatiecoach" 2021-2022

Aanleiding

Op 16 december 2020 is het Klimaatadaptatieplan Amstelveen aangenomen in de raad, tijdens de raadsvergadering is eveneens de motie "Watervriendelijke tuinen" aangenomen. In dit plan van aanpak wordt een uitwerking van de motie beschreven. Per onderwerp wordt op hoofdlijnen een aanpak van de gevraagde acties vanuit de motie voorgesteld waarbij de inzet van de klimaatadaptatiecoach en de koppeling met de acties in het klimaatadaptatieplan worden weergegeven.

Raakvlakken bewonersagenda actieplan klimaatadaptatie en motie watervriendelijke tuinen

De acties benoemd in de motie watervriendelijke tuinen sluiten goed aan bij de bewonersagenda van het actieplan klimaatadaptatie. De bewustwording van de klimaatopgave bij bewoners wordt versterkt en er wordt een start gemaakt om waterberging en hittestress te beheersen op particulier terrein. Een belangrijk deel van de klimaatopgave moet binnen het particulier bezit, woningen en bedrijven, worden gerealiseerd. Voor het bevorderen van de bewustwording en actiebereidheid bij bewoners is een netwerkaanpak nodig met concrete acties, ondersteund door gerichte voorlichting en promotie. Uitvoering geven aan de motie biedt de mogelijkheid om de acties van de bewonersagenda te verbreden, te versnellen en extra onder de aandacht te brengen.

In het plan van aanpak is ruimte gelaten voor de 'energie' in de stad, door het proces niet helemaal in details uit te tekenen, maar ruimte voor een pragmatische aanpak te voorzien, zodat de klimaatadaptatiecoach met zijn/haar expertise nader invulling aan het programma kan geven. Samen met deze flexibiliteit is het proces gericht op het vooral "starten en doen".

De motie watervriendelijke tuinen

In de motie wordt het college verzocht om:

1. *De mogelijkheid te onderzoeken om in Amstelveen om 2 jaar (18 uur/week) te gaan werken met klimaatadaptatie-coaches, die ook het afkoppelen van hemelwaterafvoeren, opvangen van regenwater en tegels gedeeltelijk vervangen door grind of groen op eigen terrein gaan stimuleren en begeleiden.*
2. *Een speciaal subsidiepotje in het leven te roepen om afkoppel-en opvangacties van bewoners te ondersteunen, waarbij onderzocht moet worden welke bewoners-activiteiten/maatregelen nog meer in aanmerking komen voor subsidiëring.*
3. *Een actieprogramma "Beter gebruik van hemelwater" op te zetten met een speciale voorlichtingscampagne te organiseren in samenwerking met NME en Rainproof Amsterdam/Amstelveen.*
4. *Bij al deze acties de samenwerking te zoeken met plaatselijke tuincentra/hoveniers/W-installateurs.*
5. *Onderzoek te doen naar de kosten van bovengenoemde acties, inclusief de overhead van de uitvoering*
6. *De kosten voor uitvoering ten laste te brengen van de posten Reservering Overig of post Klimaatadaptatie onderdeel van de Reserve duurzaamheid (Programmabegroting 2021).*
7. *Beschikbaarstelling van de kosten middels aparte besluitvorming aan de raad voor te leggen in het tweede kwartaal van 2021.*

Uitwerking motie naar projecten 2021-2022

Het projectteam klimaatadaptatie heeft onderzoek gedaan hoe de motie in de praktijk vormgegeven kan worden. Er is onderzocht hoe andere gemeenten (samen)werken op het gebied van klimaatadaptatie, wat werkt en succesvol is, maar ook wat bijvoorbeeld niet werkt in de praktijk. Het projectteam heeft aanbevelingen en tips opgehaald van onder andere de gemeentes Amersfoort, Amsterdam, Utrecht en van adviesbureau TAUW. Het veldonderzoek is vertaald naar projecten die de komende 2 jaar kunnen worden opgepakt. Hierbij is een combinatie gezocht van de bewonersagenda in het actieplan klimaatadaptatie en de motie watervriendelijke tuinen met daarbij de inzet van een klimaatadaptatiecoach. Per actie is weergegeven wat het te bereiken doel is, wie betrokken wordt, wat de inzet van de klimaatadaptatiecoach is. Het conceptprogramma en de acties zijn indicatief en geven een beeld wat er mogelijk is met inzet van een klimaatadaptatiecoach.

Motie verzoek 1.

De mogelijkheid te onderzoeken om in Amstelveen 2 jaar te gaan werken met klimaatadaptatie-coaches, die ook het afkoppelen van hemelwaterafvoeren, opvangen van regenwater en tegels gedeeltelijk vervangen door grind of groen op eigen terrein, gaan stimuleren en begeleiden.

Toelichting acties

De klimaatadaptatiecoach wordt ingezet om de bewoners beter bij het thema klimaatadaptatie te betrekken. Gezocht wordt naar verschillende laagdrempelige publieksactiviteiten, workshops en verschillende aansprekende activiteiten rondom het thema klimaatadaptatie. Het doel is om inwoners bewust te maken van de opgave en aan te zetten tot actie. Hieronder volgen enkele voorbeelden van mogelijke acties op hoofdlijnen.

VB 1. Het organiseren van workshops voor het afkoppelen en klimaatproof maken van tuinen (bewoners). Aanbieden van afkoppelsubsidie en ondersteuning daarbij. Advies voor het klimaatvriendelijk vergroenen van tuinen kan hierbij worden meegenomen. Voorbeeldtuinen kunnen hierbij inspireren.

VB 2. Bewoners en vrijwilligers in de gemeente opleiden tot klimaatambassadeur via een basistraining rondom verschillende onderwerpen. Ambassadeurs gaan vervolgens aan de slag om in de gemeente ook anderen enthousiast te maken om hiermee te starten.

VB 3. Aansluiting coördineren/monitoren bij Landelijke acties, bijvoorbeeld onttegelacties

- bijvoorbeeld bij actie Steenbreek, tegel eruit, plantje erin
- bijvoorbeeld bij NK tegelwippen (wijkniveau)

VB 4. Participatie in het onderzoek naar de mogelijkheden voor een Vergroen-app-Amstelveen. Deze app geeft op een laagdrempelige wijze uitleg over het klimaatbestendig maken van de tuin, waarbij ook het afkoppelen van regenwater aan de orde kan komen.

	VB 5. Het uitzetten van onderzoek naar koele verblijfsplekken die maximaal 300 meter (werkelijke loopafstand) van elkaar vandaan liggen. Bewoners betrekken en laten participeren om de gebruiksfunctie van de koele verblijfsplekken te versterken. Waarbij wijken en buurten waar hittestress in relatie tot ouderen en scholen een rol speelt specifieke aandacht krijgen, zodat de effectiviteit vergroot wordt.
Betrokken afdelingen	Projecten en Advies, NME, afdeling communicatie, ICT
Rol gemeente	Regisseren, faciliteren, samenwerken
Samen met	Bewoners, scholen, IVN, Groenraad, externe partners
Relatie actieplan	Bewonersagenda factsheet 1.3
Klimaatadaptatie	
Planning	Start Q3 2021, doorlopend 2022
Inzet klimaat coach	24 uur/week
Benodigd budget en dekking	Acties uitvoering worden gedekt binnen budget bewonersagenda klimaatadaptatie €75.000/jaar. Aanvullend budget is benodigd voor de inzet van een klimaatadaptatiecoach; zie conclusie en advies.

Motie verzoek 2.**Een subsidiepotje in het leven te roepen om afkoppel-en opvangacties van bewoners te ondersteunen.**

Toelichting acties

Actie watervriendelijke tuin: Bewoners stimuleren om hemelwateropvang van de regenwaterriolering af te koppelen en regenwater op te slaan. Bijvoorbeeld in een regenton. De gemeente stimuleert dit met een praktische subsidie waarbij de lokale tuincentra betrokken worden bij de uitrol. Enkele voorbeelden:

- Regentonnenactie – actie Slimme regenton wordt ingezet via NME.
- Compost dag – compost ophalen tegelijk tegels aanleveren voor bloembollen – okt/nov 2021.
- Tegelservice, nadere uitwerking NME.

VB 1. Actie groene daken: Vooral in de bebouwde omgeving zorgen groene daken voor hittereductie. Ook in de komende jaren kunnen inwoners, bedrijven, woningcorporaties en VVE's gebruik maken van een subsidie voor het aanleggen van een groen dak. Binnen de gemeente Amstelveen is nog een potentieel aan daken die vergroend kunnen worden. Daarnaast wordt deze maatregel vooral onder de aandacht gebracht in wijken en buurten waar hittestress in relatie tot ouderen en scholen een rol speelt, zodat de effectiviteit vergroot wordt.

	VB 2. Actie postzegelparken, blijе boomspiegels: De gemeente onderzoekt en ondersteunt de mogelijkheden en initiatieven voor de aanleg van geveltuinen, postzegelparken, of het adopteren van een boomspiegel ter bevordering van vergroenen, biodiversiteit, ontmoeting en welzijn in de stad. VB 3. Actie eetbaar groen: De gemeente Amstelveen werkt samen met bewoners om hun plannen voor buurtmoestuinen, fruitbomen en ander eetbaar groen in de stad te realiseren. Klimaatadaptatie kansen meekoppelen met het project "Groen moet je doen" - schouw (Amstelveen denkt mee app).
Betrokken afdelingen	Projecten en Advies, NME, afdeling communicatie
Rol gemeente	Regisseren, faciliteren, samenwerken
Samen met	Bewoners, lokale tuinentra, groenraad, externe partners
Relatie actieplan	Bewonersagenda factsheet 1.3
Klimaatadaptatie	
Planning	Start Q3 2021, doorlopend 2022
Inzet klimaat coach	24 uur/week
Benodigd budget en dekking	Acties uitvoering worden gedekt binnen budget bewonersagenda klimaatadaptatie €75.000/jaar. Aanvullend budget is benodigd voor de inzet van een klimaatadaptatiecoach; zie conclusie en advies.

Motie verzoek 3.

Een actieprogramma "Beter gebruik van hemelwater" op te zetten met een speciale voorlichtingscampagne te organiseren in samenwerking met NME en Rainproof Amsterdam/Amstelveen.

Toelichting acties

In 2021 wordt de website Amstelveen Rainproof geëvalueerd en aangepast als onderdeel van ons communicatiestrategie. Via deze website worden de inwoners geïnformeerd over wat ze kunnen merken en verwachten op het gebied van klimaatverandering. Ook wordt op de website informatie geboden over wat inwoners zelf kunnen doen. Klimaatadaptatieprojecten en -activiteiten van de gemeente zijn op deze website terug te vinden.

De acties die voorzien zijn:

- Het actief verder uitbouwen van het netwerk en het platform Rainproof Amstelveen.
- Het gebruik van het netwerk en het onderwijs via NME.
- Lessen 'water en klimaat in jouw straat' voor het Basisonderwijs via NME.
- Project Basisonderwijs 'Klimaatadaptatie tafels' via NME.
- Schooltuinen – speciaal lesmateriaal ontwikkelen over klimaatadaptatie als onderdeel van schooltuinwerk (bv regentonnen)

Betrokken afdelingen	Projecten en Advies, NME, afdeling communicatie, ICT
Rol gemeente	Regisseren, faciliteren, samenwerken
Samen met	Amsterdam Rainproof, scholen
Relatie actieplan	Bewonersagenda factsheet 1.3
Klimaatadaptatie	
Planning	Start Q3 2021, doorlopend 2022
Inzet klimaat coach	24 uur/week
Benodigd budget en dekking	Acties uitvoering worden gedekt binnen budget bewonersagenda klimaatadaptatie €75.000/jaar. Aanvullend budget is benodigd voor de inzet van de klimaatadaptatiecoach. Zie conclusie en advies.

Motie verzoek 4. Bij al deze acties de samenwerking te zoeken met plaatselijke tuincentra/hoveniers/W-installateurs.

Toelichting acties	De lokale tuincentra, hoveniers, deskundigen en vrijwilligers in de stad zullen actief worden benaderd, om mee te denken en mee te werken aan de klimaatopgave. Tuincentra kunnen worden betrokken door bv kortingsacties voor regentonnen en bv lokale hoveniers kunnen worden benaderd om mee te werken aan klimaatworkshops over particuliere tuinen.
Betrokken afdelingen	Projecten en Advies, NME, afdeling communicatie en EC,
Rol gemeente	Regisseren, faciliteren, samenwerken
Samen met	Lokale bedrijven en ondernemers
Relatie actieplan	Bewonersagenda factsheet 1.3
Klimaatadaptatie	
Planning	Start Q3 2021, doorlopend 2022
Inzet klimaat coach	24 uur/week
Benodigd budget en dekking	Acties uitvoering worden gedekt binnen budget bewonersagenda klimaatadaptatie €75.000/jaar. Aanvullend budget is benodigd voor de inzet van een klimaatadaptatiecoach. Zie conclusie en advies.

Motie verzoek 5 t/m 7 Kosten en financiële dekking**Conclusie en advies**

Vanuit het klimaatadaptatieplan is voor de bewonersagenda €75.000 budget per jaar beschikbaar. Dit budget is voldoende voor diverse acties zoals vernieuwen website Rainproof, communicatiekosten, klimaatapp ontwikkelen, operationele promotiekosten zoals bijvoorbeeld tegelservice. Om de in deze notitie beschreven acties te coördineren, monitoren en/of te begeleiden is aanvullende capaciteit en expertise in de vorm van een interim klimaatadaptatiecoach benodigd. De klimaatadaptatiecoach heeft toegevoegde waarde op het gebied van klimaatexpertise,

toepassen van innovaties en kan de projecten aanjagen, versnellen, promoten. Daarbij is een belangrijke rol van de klimaatadaptatiecoach om de regie te voeren op het dossier aangezien het klimaatadaptatie thema nu nog gefragmenteerd over de ambtelijke organisatie verspreid is. De klimaatadaptatiecoach helpt mee aan het opbouwen van een slagvaardige afdeling overstijgende projectstructuur klimaatadaptatie. Een doorlichting geeft aan dat minimaal 24 uur/week benodigd is om het ambitieuze programma vanuit een regierol op te starten en te coördineren. Het voorstel is om deze capaciteit en expertise op interim basis in te huren voor minimaal 24 uur/week en met een doorlooptijd van 2 jaar.

De hoogte van de inhuurkosten van de klimaatadaptatiecoach is marktafhankelijk en op basis van de huidige interim marktarieven is de verwachting dat de kosten circa € 80.000 – € 95.000 /jaar bedragen. De kosten worden ten laste gebracht van de Reserve Duurzaamheid (programmabegroting 2021). De raad wordt middels een raadsbrief frequent geïnformeerd over de ingezette klimaatadaptatie acties en de resultaten.